

LE ENO JE POTREBNO

Dva prijatelja

Spodbuda za prijateljstvo – zgodba o dveh prijateljih, ki sta skupaj hodila po puščavi.

Naenkrat sta se sporekla in eden je udaril drugega. Udarjeni se je počutil ponižanega, a je brez besed to napisal na pesek: „DANES SEM DOBIL UDAREC OD SVOJEGA NAJBOLJŠEGA PRIJATELJA!“ Nadaljevala sta svojo pot po puščavi in prispela do oaze. Tukaj sta se odločila, da se bosta okopala. Tisti, ki je dobil udarec, je skoraj utonil v globoki vodi, a ga je njegov sopotnik rešil. „DANES MI JE MOJ

NAJBOLJŠI PRIJATELJ REŠIL ŽIVLJENJE!“ Njegov sopotnik ga je vprašal: „Ko sem te udaril, si to napisal v pesek; zdaj pa, ko sem ti rešil življenje, si besede vklesal v skalo. Zakaj? Prijatelj mu je odgovoril: „Ko nekdo stori kaj slabega, moramo to zapisati v pesek, da lahko veter to slabost izbriše; ko pa nekdo stori kaj DOBREGA, moramo to vgravirati v kamen, da tega ne more nihče več izbrisati!“ NAUČI SE RANE ZAPISOVATI V PESEK, SREČO PA VGRAVIRATI V KAMEN. Pravijo, da je potrebna ena minuta, da spoznaš pravo osebo, ena ura, da jo začneš ceniti, cel dan, da ti postane draga, toda CELO ŽIVLJENJE, da jo dobro spoznaš. Zvest prijatelj ti leta stoji ob strani.

Naj bo ta zgodba spodbuda za izboljšanje naših odnosov. Predvsem, da bi poskusili videti v drugih dobro, in to ceniti. Lažje je videti kaj slabega v drugem človeku in res je treba imeti dobre oči duše, da bi videli dobro. Če smo odprti, da bi prosili pomoč od drugih, tudi od tistih, o katerih mislimo, da nam gotovo ne bi pomagali, bomo lahko pozitivno

presenečeni. Bodimo torej odprti, brez predsodkov, in potrpežljivi do drugega. Nagrada je zagotovljena: hvaležnost bližnjega in njegov nasmeh. Za zaključek lahko preberemo v Svetem pismu, v Sirahovi knjigi: „Zvesti prijatelj je močna zaščita, kdor ga je našel, je našel zaklad.

Zvestega prijatelja ni mogoče poplačati, za njegovo lepoto ni tehtnice.

Zvesti prijatelj je čarodejni napoj življenja, našli ga bodo tisti, ki se bojijo Gospoda.

Kdor se boji Gospoda, sklepa pravo prijateljstvo, kakršen je sam, takšen bo tudi njegov bližnji.”

Amicus Dei

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Sv. Terezija iz Kalkute

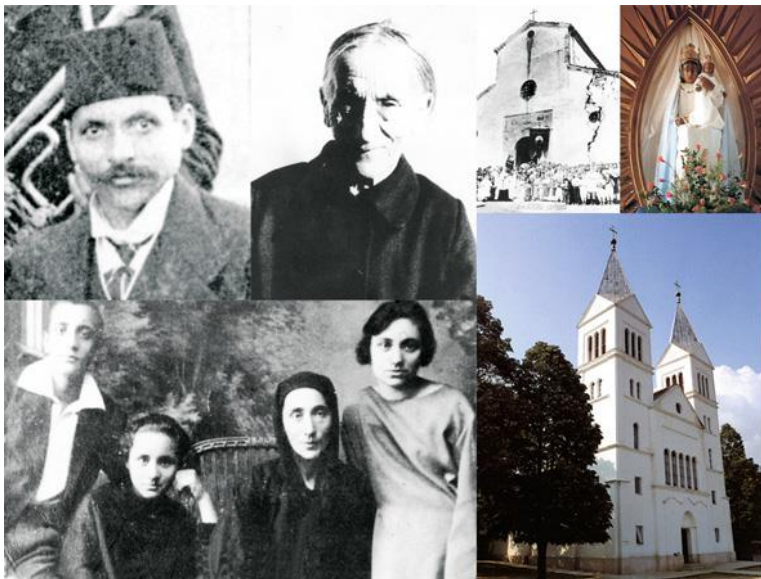

*»Vi ste živa svetnica,«
je dejal nekdo Materi
Tereziji iz Kalkute,
ustanoviteljici
Misijonarjev in
Misijonark ljubezni za
služenje najbolj
ubogim med ubogimi.
»Če sem res to, kar
pravite vi,« je
odgovorila,
»sem samo to, kar bi*

po volji našega Gospoda morali biti vsi.« Glas ljudstva o njeni svetosti je potrdil papež Francišek, ki ji je 4. septembra 2016 slovesno priznal to najvišjo čast. V seznam blaženih jo je vpisal papež, sv. Janez Pavel II., 19. oktobra 2003. V svojem nagovoru je dejal: »Želela je biti znamenje božje ljubezni, božje navzočnosti, božjega sočutja in na ta način vse opozarjati na vrednost in dostojanstvo slehernega božjega otroka, ustvarjenega, da ljubi in je ljubljen ... Slavimo to majhno ženo, zaljubljeno v Boga, ponižno glasnico evangelija in neutrudno dobrotnico človeštva. V njej izkazujemo čast eni najpomembnejših osebnosti

našega časa. Sprejmimo njeno sporočilo in posnemajmo njen zgled.« Vse nas spodbuja, da v svojem življenju vsak dan naredimo "kaj lepega za Boga", kot nas je učila s svojim popolnim darovanjem same sebe Bogu in bližnjemu.

SEME SVETOSTI, POSEJANO V DOMAČI DRUŽINI

Nova svetnica je o sebi dejala: »Po rodu sem Albanka. Po državljanstvu Indijka.

Sem katoliška redovnica. Po tistem, kar delam, pripadam vsemu svetu, moje srce pa popolnoma pripada Jezusu.« Bila je najmlajša od treh otrok

albanske družine Bojaxhiu iz Skopja, glavnega mesta Makedonije. Rodila se je 27. avgusta 1910 in pri krstu dobila ime Ganxhe (v albanščini /cvetni/ popek); brat Lazar je bil od nje starejši šest let, sestra Age pa dve leti. Oče Kole je bil trgovec, ki je bil strog mož, toda zelo skrben za svojo družino in odprtega srca za reveže. Albanski duhovnik Lush Gjergji v svoji knjigi o Materi Tereziji (slovenski prevod: Ognjišče 1983) navaja pričevanje sina Lazarja, da ga je oče večkrat poslal h kaki revni družini, kateri je nesel pomoč. Otroke je učil: »Morate biti dobri do vseh, kakor je Bog dober do nas.« Mali Ganxhe pa so se vtisnile v spomin njegove besede: »Hčerka moja, nikoli ne začni jesti, ne da bi prej hrano delila z drugimi.« Mati Drane je bila iz ugledne družine Bernaj iz Prizrena in z vsem srcem se je posvetila možu in otrokom. »Nikoli ne bom pozabila svoje matere,« je večkrat povedala Mati Terezija. »Cele dneve je delala, a ko se je dan prevesil v večer, se je hitro uredila za sprejem našega očeta. Takrat tega nismo razumeli. Nagajali smo ji in se smejali. Sedaj pa spoznavam, kako veliko,

spoštljivo in nežno ljubezen je gojila do njega.« Po smrti moža (1919) je čutila še večjo odgovornost za svoje otroke. Bila je močna žena, globoko verna. »Mnogi revni ljudje iz Skopja in okolice so dobro poznali vrata našega doma. Nihče ni šel od nas praznih rok,« se je spominjala Mati Terezija. »Skoraj vsak dan smo imeli pri kosilu ali večerji kakšnega gosta. V začetku sem spraševala mater: »Kdo so ti ljudje?« Ona pa mi je odgovorila: »V sorodu smo!« Ko sem odrasla, sem razumela, da so bili to ubogi ljudje, ki niso imeli ničesar in jih je hranila naša mati.« Brat Lazar je o svoji slavni sestri povedal: »Bila je čisto navadna deklica, nekoliko zadržana. Kot šolarka je bila najboljša v razredu, vedno pripravljena pomagati drugim.« Bila je tudi dejavna v življenju župnije Srca Jezusovega, ki so jo vodili hrvaški in slovenski jezuiti. Bila je članica dekliške Marijine družbe in cerkvena pevka. Jezuiti v Skopju so bili povezani s sobrati, ki so delovali kot misijonarji v indijski pokrajini Bengaliji. Ganxhe se je kot srednješolka zelo zanimala za misijone. Vedno močneje se je v njenem srcu oglašal klic, da zapusti svojo družino in svojo domovino ter se pridruži oznanjevalcem v tisti daljni deželi.

»POPOLNOMA SE BOM POSVETILA BOGU.«

»Bila sem še mlada, imela sem dvanajst let, živila sem v okrilju družine, ko sem si prvič zaželela, da bi popolnoma pripadala Bogu. Šest let sem tako razmišljala in molila. Včasih se mi je zazdelo, da nimam poklica. Nazadnje pa sem prišla do prepričanja, da me Bog resnično kliče. Pri tej odločitvi mi je veliko pomagala Letniška Marija.« Dokončno odločitev je sprejela prav med romanjem v Letnico, ki je osrednja božja pot vernikov teh krajev, na predvečer praznika Marijinega vnebovzvetja, 14. avgusta 1928. Bratrancu Lorencu Antoniju je zaupala: »Lorenc, pred našo ljubo Gospo sem se dokončno odločila: grem v misijone in se bom popolnoma posvetila Bogu za zveličanje duš.« Na njeno odločitev je vplival tudi svetniški skopski škof Janez Gnidovec. O njem je napisala pričevanje z lastnoročnim podpisom: »Naš škof je bil svetnik. Vsi smo ga klicali s tem nazivom. Bil je pravi duhovnik po Jezusovem Srcu, blag in ponižen. Ko sem odhajala v misijone, je zame maševal, obhajal me je in mi rekel: »*V misijone greste. Dajte Jezusu vse, samo zanj živite, bodite samo njegova, samo njega ljubite, samo zanj se žrtvujte. Naj vam bo Jezus vse v življenju.*« Prepričana sem, da prosi zame in da imam pri Jezusu zaščitnika.«

Odločila se je za Družbo loretskih sester, ki so delale kot misijonarke v Indiji. 25. septembra 1918 se je poslovila od domačih in rodnega mesta. Z vlakom se je odpeljala do Zagreba, od tam pa sta skupaj s Slovenko Elizabeto Kajnič nadaljevali pot na Irsko, do matične hiše Družbe loretskih sester. Dobili sta obleki kandidatki in redovno ime: Ganxhe je postala Marija Terezija Deteta Jezusa – na kratko Terezija – Elizabeta pa Marija Magdalena. 1. decembra sta odpluli proti Indiji, kamor sta dospeli 27. decembra. Po novem letu 1929 sta v mestu Darjeeling začeli noviciat. Terezija je pomagala medicinskim sestram v majhnem misijonskem središču in tam se je prvič srečala z bedo in revščino preprostih ljudi. Kmalu pa so jo predstojnice poslale na učiteljsko šolo v Kalkuto. Ko je diplomirala, je postala učiteljica in to delo jo je zelo veselilo. Konec maja 1937 je izrekla večne zaobljube ter se vrnila v Kalkuto. Na srednji šoli je bengalska dekleta srednje stoječih družin poučevala zgodovino in zemljepis. Kmalu je postala tudi ravnateljica. Vsak dan je po ulicah srečevala brezdomce, lačne in mrtve. Začutila je: tvoj poklic je služiti ubogim!

NOV BOŽJI KLIC, KI JE BIL UKAZ

Ko se je 10. septembra 1946 z vlakom peljala na duhovne vaje v Darjeeling, je doživela drugi klic. »Bila sem prepričana, da je bil to božji glas. Gotovo me je Bog klical. Naročilo je bilo jasno: oditi moraš iz samostana in pomagati ubogim tako, da živiš z njimi. To je bila naloga, ukaz. Vedela sem, kaj moram storiti, nisem pa vedela, kako.« V družbi Misijonark ljubezni je 10. september 'dan navdiha' (Inspiration Day). Sestra Terezija je razmišljala, kako bi 'navdih' uresničila. Ko se je vrnila v Kalkuto, je prosila nadškofa za dovoljenje, da zapusti samostan. Prošnja je bila odbita, a to ji ni vzelo poguma. »Spoznala sem, da nadškof ni mogel ravnati drugače; škofje pač ne morejo kar tako sestram dovoliti, da gredo iz samostana in ustanovijo nov red, ker so dobile ukaz od Boga.« Potrpela je še eno leto, potem pa je po nadškofovem nasvetu pisala vrhovni predstojnici loretskih sester na Irsko. Odgovorila ji je: »Če te kliče Bog, pojdi za njegovim klicem.« Aprila 1948 je za ta korak dobila tudi dovoljenje papeža Pija XII. 8. avgusta 1948 je Terezija redovno obleko loretskih sester zamenjala z belim sarijem, oblačilom preprostih indijskih žena, z modrimi progami in z majhnim križem na levi rami – ta naj bi sestre opominjal, da prihajajo med najbolj uboge med ubogimi kot poslanke Kristusa. Novi 'poklic v

poklicu' ji ni dal miru. Iskala je kakšno primerno hišo. Začasno zavetje je dobila pri Malih sestrah. Jeseni je 'odprla' svojo šolo – na prostem. Na praznik sv. Jožefa, 19. marca 1949, se ji je pridružila Bengalka Subashini Das, ki je dobila redovno ime sestra Agnes, kmalu so prišle še druge. Terezija je sestavila pravila nove družbe. »Naše posebno poslanstvo je delati za odrešenje in posvečenje najbolj ubogih med ubogimi,« je zapisala na začetku. »Kot je bil

Jezus Kristus poslan od Očeta, tako On pošilja nas, napolnjene s svojim Duhom, da oznanjamo evangelij njegove ljubezni in sočutja do najbolj ubogih med ubogimi po vsem svetu ... Imenujemo se Misijonarke ljubezni.« Belgijska jezuita, ki sta pravila prebrala in predlagala le nekaj manjših sprememb, sta soglasno potrdila: »To je duh evangelija, tu je božji prst!« 7. oktobra 1950 je kalkutski nadškof Perier v kapeli na ulici Creek Lane 14 potrdil, da ustanoviteljica in prvih enajst sester sestavljajo novo redovno ustanovo škofijskega prava. Petnajst let kasneje, 1. februarja 1965, pa je papež bl. Pavel VI. z dekretom odločil, da so Misijonarke ljubezni kongregacija papeškega prava. Takrat je Družba štela že okoli tristo sester. Pravila Misijonark ljubezni so zelo zahtevna, vendar poklicev ne manjka. »Mladi hočejo danes videti, ne poslušati. Hočejo se popolnoma darovati in narediti nekaj lepega za Boga.« Poleg treh običajnih zaobljub (uboštva, pokorščine in čistosti) imajo misijonarke ljubezni še četrto: vse svoje življenje in svoje srce posvetiti ubogim.

IZ KALKUTE PO INDIJI IN PO VSEM SVETU

Mati Terezija je poudarjala, da je vsako človeško življenje sveto, pri svojem delu se je posebej zavzemala za stare ljudi, ki so umirali v skrajni bedi na ulicah, in za (nerojene) otroke. Leta 1952 je v Kalkuti odprla Hišo za umirajoče Nirmal Hriday, naslednje leto pa hišo za zavržene otroke in sirote. Leta 1957 se je začelo tudi delo z gobavci, zanje je Mati Terezija ustanovila Shanti Nagar (Mesto miru). Opirala so

se nova in nova področja dela, zato je Mati Terezija v svoji Družbi ustanovila nove veje: brate Misijonarje ljubezni (1963); mednarodno združenje sodelavcev Matere Terezije, v katero so vključeni ljudje različnih veroizpovedi; kontemplativno vejo sester, ki se posvečajo pretežno molitvi (1979); brate božje besede (1977), da bi lažje širili

evangelij med najrevnejšimi med revnimi; gibanje Corpus Christi (Kristusovo telo), 'mala pot svetosti' za duhovnike. Pomen teh ustanov je Mati Terezija razložila: »Smo kakor petero Jezusovih ran: na desni roki sestre, predane kontemplaciji; na levi roki bratje, predani kontemplaciji; na desni nogi misijonarka ljubezni; na levi nogi misijonarji ljubezni; na prebodeni strani naši sodelavci.«

Prvo hišo misijonark ljubezni izven Kalkute je Mati Terezija odprla leta 1959, danes delujejo v vseh indijskih škofijah. Delo misijonark ljubezni je vzbudilo zanimanje in vabili so jih v razne dežele sveta. Mati Terezija je odpirala nove hiše in misijone, če so bili izpolnjeni naslednji pogoji: uradno povabilo krajevnega škofa; razne oblike bede in trpljenja; katoliški duhovnik za duhovno oskrbo misijonark ljubezni; dovolj redovnic, saj mora skupnost šteti vsaj štiri sestre. Prve hiše je ustanovila v Južni Ameriki, leta 1968 so sestre na osebno povabilo papeža bl. Pavla VI. prišle v Rim, kmalu zatem še v več drugih mest v Italiji in v mnoge države Evrope ter drugih celin. O tej rasti je Mati Terezija dejala: »Lepo je, če lahko ugodimo številnim prošnjam. Odpiramo veliko hiš, vendar je zelo veliko povabil in prošenj, ki se vlečejo že leta. Duhovni poklici so velik božji dar in me hvaležno pošiljamo naše sestre povsod, kjer je dejanska potreba in ko nam je mogoče.« Središče vsake hiše sester misijonark ljubezni je kapela, v kateri je ob tabernaklju velik križ in ob njem napis *Žejen sem*. S tem klicem je Jezus, umirajoč na križu, izpovedal svoje hrepenenje po naši ljubezni do svojih trpečih bratov in sester. Tam sestre pri mašni daritvi in v globoki molitvi črpajo moč za svoje delo. »Kristusa vidimo pod dvema podobama,« pravi Mati Terezija. »Na oltarju pod podobo kruha in vina, v barakah pa v izmučenih telesih umirajočih in zapuščenih.«

NAGRADE, PRIZNANJA IN 'POGODBA Z JEZUSOM'

»Vse, kar delamo, je božje delo,« je ponavljala Mati Terezija. »Brez božje pomoči ne bi mogle narediti ničesar za te uboge ljudi.« Ni iskala

priznanj in nagrad. Ko so prišle, jih je bila vesela le toliko, kolikor je s tem opozorila svet na tiste množice ljudi, ki živijo v človeka nevrednih pogojih. Najprej (leta 1962) je prejela indijsko državno odlikovanje, leta 1971 ji je papež bl. Pavel VI. podelil nagrado za mir, ki nosi ime po papežu sv. Janezu XXIII. V dolgi vrsti nagrad, ki so sledile, je gotovo najpomembnejša Nobelova nagrada za mir, ki ji je bila podeljena 10. decembra 1979 v Oslu. Dobila je diplomo in 800.000 švedskih kron, ki jih je porabila za svoje reveže. Vsi poštene ljudje so bili veseli, da je nagrada prišla v prave roke. Mati Terezija je v svojem zahvalnem govoru poudarila božjo ljubezen do vsakega človeka, tudi nerojenega, in opozorila na žalostno dejstvo: »Največje zlo in največji rušilec miru je danes prav splav. Tudi nas, ki tu stojimo, so naši starši želeli. Ne bi bili tu, če nas naši starši ne bi želeli.« Na vprašanje, kaj Nobelova nagrada pomeni njej in njenim sestram, je odgovorila: »Mojim sestram nič, ker se zaradi tega v naši družbi ne bo nič spremenilo. Ta nagrada in druge, ki sem jih v teh zadnjih letih prejela, so le za naše reveže. Nagrada je prišla o pravem času in dokazuje, da je svet spoznal reveže ter čuti dolžnost, da jim pomaga.« Mati Terezija ni marala fotografov, ki so se množično pojavili povsod, kamor je prišla. Temu pa se zaradi svoje popularnosti ni mogla izogniti, zato je to sprejela kot žrtev in je z Jezusom sklenila pogodbo: za vsako njeno fotografijo naj bo rešena ena duša iz vic in vzeta v nebesa. Če so fotografi vztrajali, je rekla: »Zdaj pa je dovolj. Vice so prazne!«

OBISKI V DOMOVINI IN DAN V LJUBLJANI

Mati Terezija je svoje rojstno mesto Skopje prvič obiskala julija 1978, drugič pa leta 1980. Takrat je prejela diplomo častne meščanke. Leta 1980 je tam odprla hišo misijonark ljubezni. »Srečna sem, ker sem svojemu mestu dala redovnice, ki bodo našim ljudem dale tisto nežnost in ljubezen, ki sem ju bila deležna kot otrok.« Ko se je vračala od tam, je obiskala svoje sestre v Zagrebu, ki v hrvaškem glavnem mestu delujejo od leta 1979. Na prošnjo nadškofa Alojzija Šuštarja se je 30. junija 1980 ustavila v Ljubljani. Spremljala jo je sestra Silvija, predstojnica zagrebške hiše. Nadškof Šuštar ju je pospremil na magistrat, kjer je ugledno in po vsem svetu cenjeno delavko za mir sprejel ljubljanski župan. Na skromnem kosilu sta bili skupaj z redovnicami (šolskimi sestrami), ki so vodile gospodinjstvo v bogoslovnem semenišču. Ob pol štirih se je pričelo srečanje z Materjo v

dvorani škofijske hiše. Po pozdravu nadškofa Šuštarja je spregovorila Mati Terezija. Začela je z molitvijo, ki jo sestre molijo vsak dan po obhajilu. Dobrih dvajset minut je govorila o ubogih, ki jim ona in njene sestre smejo služiti. »Največja revščina je med narodi, kjer je uzakonjen splav. Če more danes mati uničiti svojega otroka, kaj mi potem še brani, da jaz ne uničim nekoga ali da nekdo uniči mene?« Na vprašanje, če se oblasti ne bojijo, da bi sestre s svojo misijonsko gorečnostjo spreobračale ljudi h krščanstvu, je dejala: »Nihče, niti Bog, ne more nikogar spremeniti na silo. Vsako dejanje ljubezni pa privede človeka k Bogu.« Nadškof Šuštar je pri maši v nabito polni stolnici po evangeliju dejal: »Razlago tega evangelija popolne odločitve hoditi za Kristusom, biti ubog z ubogimi – to razlago nam daje vaše življenje in delovanje. In to je bolj prepričljivo kakor vsaka beseda.« Drobna svetnica je stopila k ambonu po svetem obhajilu. Dvajsetminutni nagovor je začela z besedami: »Prosimo Mater Božjo, naj nam da svoje srce, tako lepo, tako čisto, tako sveto, tako polno ljubezni in ponižnosti, da bi mogli prejeti Jezusa v kruhu življenja in mu služiti v naših bratih in sestrah, v naših ubogih ... Če vidimo drug v drugem božje obličje, ni težko ljubiti, se ni težko žrtvovati.« Po maši se je ustavila med množico na škofijskem dvorišču, kjer je odgovarjala na vprašanja in vsem položila na srce: »Prosimo Boga, da nam odpre oči, da bi spoznali lakoto po ljubezni, ki je večja od lakote po kruhu. Prosimo Boga, naj nas uporabi, da postanemo njegova ljubezen in njegova svetloba v današnjem svetu.« Sedem let po tem obisku – 17. julija 1987 – so misijonarke ljubezni odprle svojo hišo na Ježici v Ljubljani.

»SMRT JE NADALJEVANJE ŽIVLJENJA.«

Mati Terezija ni poznala počitka, nikoli se ni ustavila. Veliko je potovala po vseh celinah sveta ter se srečevala s starimi in mladimi. Oblastnikom ni dala miru, dokler ni dosegla tistega, kar si je naložila. Zaradi krhkega zdravja (večkrat je morala iskati pomoč v bolnišnici) in starosti je večkrat izrazila željo, da bi vodstvo reda zaupala drugim: 14. januarja 1997 jo je nasledila s. Nirmala, Indijka; od leta 2009 pa je vrhovna predstojnica Misijonark ljubezni Nemka s. Mary Prema. Mati Terezija je delala do konca. Ob misli na smrt je govorila: »Smrt je nadaljevanje življenja, najlažja in najhitrejša pot, da se vrnemo k Bogu ... Moja duša se vrača k Bogu, za katerega sem živela z

vsem svojim bitjem. Glede telesa pa ni važno, kje bom umrla, morda med ljudmi, katerim sem služila.« Res je svoje zemeljsko poslanstvo dopolnila med svojimi – 5. septembra 1997. »Gospod jo je hotel sprejeti k sebi na prvi petek,« je dejala zdravnica, ki ji je zadnje dni stala ob strani. »Odšla je k Njemu, ki ga je neizmerno ljubila in katero je On neizmerno ljubil.« Ob njeni smrti je njena redovna družina, ki jo sestavlja pet 'vej', štela 594 misijonskih hiš, leta 2010 je teh hiš bilo nad 750, sester je več kot 5.000, bratov misijonarjev ljubezni pa je okoli 500. »Če je Bogu uspelo to delo s tako revo začeti, mu ne bo težko najti nekoga, ki bo nadaljeval bolje kot jaz. To je njegovo delo.«

Vse življenje Matere Terezije je bilo eno samo pričevanje veselja, ki se rodi iz ljubezni, spoštovanja dostojanstva slehernega človeškega bitja, vrednosti malih dejanj, storjenih z veliko ljubeznijo, in izrednega prijateljstva z Bogom. Obstaja pa še druga junaška podoba te velike žene, ki se je razodela šele po njeni smrti, ko so bila objavljena njena pisma. Skrita je bila vsem, celo tistim, ki so ji bili najbližji: njeno duhovno, notranje življenje je bilo zaznamovano z izkustvom globokega, bolečega in nenehnega občutka, da je od Boga ločena ali celo zavržena, hkrati pa je čutila vse večje hrepenenje po Njem. To svojo notranjo preizkušnjo je imenovala temina. 'Bridka noč' njene duše, ki je nastopila ob začetku njenega apostolata med ubogimi in je trajala vse življenje, je Mater Terezijo privedla do še globlje povezanosti z Bogom. Po tej temini duše je skrivnostno doživljala Jezusovo žejo, njegovo bolečo in gorečo željo po ljubezni in občutila zapuščenost ubogih. Na to spominja napis Žejen sem, ki je ob križu v vseh kapelah misijonark ljubezni.

»Sveti oče, ki je tako dobro poznal Mater Terezijo, želi, da bi bil ta pogrebni obred velika zahvalna molitev Bogu, da je Cerkev in svetu dal to ženo,« je dejal kardinal Angelo Sodano, ki je kot odposlanec papeža sv. Janeza Pavla II. 13. septembra 1997 vodil veličastno pogrebno slavje na mestnem stadionu v Kalkuti. »Njen grob je postal romarsko svetišče,« je povedal p. Jože Cukale, njen dolgoletni prijatelj in sodelavec. »Vsak mesec grem na Materin grob. Terezijino molitev pa zelo čutimo vsi, ki jo imamo radi in ki čakamo na poveličanje, ki prihaja iz nebes.« To poveličanje je Cerkev potrdila z razglasitvijo za blaženo 19. oktobra 2003, od 4. septembra 2016 pa se ji v molitvi priporočamo: »Sveta Terezija iz Kalkute, prosi za nas!«

Pripravila Marica

Molitve nekoč

V literarni kotiček smo dodali še stare molitve, ki ste se jih naučili od staršev, starih staršev, sorodnikov ... pa jih še nismo slišali ali pa so pozabljene. Zapišite jih in pošljite, z veseljem jih bomo objavili. Pripišite tudi, kdaj in kdo vas je molitev naučil.

KORONA VIRUS

Nekaj čudnega se zdaj dogaja,
saj korona virus se sprehaja.
Hoče v vsako hišo, mesto,
tud' k prijateljem čez cesto.

Si mnogo mask smo nakupili,
da virus stran bi odpodili.
A ta nevidni strah se kar ne da,
želi, da vsak Zemljan ga prepozna.

A mi ne damo se, čuvamo si zdravje,
poznamo higieno in tako tud' prav je.
Ko vsi se reda bomo naučili,
tud' virusa se bomo mi znebili.

Ga nočemo nazaj nikoli več imeti,
saj želja naša je,
končno svoje drage spet objeti.

Mojca Mivšek

Neprimerna usluga

Jutranje sonce je osvetljevalo sobo. Skozi okno ge. O. P. so se slišali veseli otroški glasovi. Prvi šolski dan. Bilo je toplo kot sredi poletja. Otroci so se v šolo vozili s kolesi, hodili peš posamezno in v skupinah. Pod lipo na cerkvenem dvorišču so se zadrževali, čakali eden drugega. Veseli ponovnega snidenja, so svoje veselje izkazovali z glasnim pogovorom, objemanjem in kričanjem. Niso se zavedali, da njihova radoživost za zidovi Doma nekoga razveseljuje. Ga. O. P. ima zelo rada otroke, zato jo je to vzdušje, ki se je slišalo v njeno sobo, spravilo v dobro voljo. Njeno

zdravstveno stanje je zahtevalo, da se je večino dneva zadrževala v postelji. Ta dan je bila na vrsti za kopanje. Ko je bila urejena ona in frizura ter postлана postelja v sveže posteljno perilo, smo ji odprli TV na njen priljubljeni program. Na mizico smo ji postregli skodelico čaja. »Ah,« je vzdihnila, »ko bi mi postregli s kozarcem piva, potem bi bil dan popoln.« V svoji začetniški vnemi, da ji ustrezem, sem stekla do trgovine, ki je zelo blizu, in ji prinesla pivo. Natočila sem ji kozarec in ji ga ponudila. Naredila je požirek ter zastokala od zadovoljstva. Sodelavka, ki je bila izkušena v tem poslu, je zmajala z glavo in me začudena pogledala. »Hm,« sem pomislila. Ne strinja se z mojim dejanjem. Tudi sama sem nasprotnica alkohola, pa vendar zakaj ne bi »mam'ci«, ki je pet let v postelji in si želi kozarec piva, ustregla, pomislim. Po dveh urah mi je sodelavka naročila, naj ji izmerim krvni sladkor. Bila je sladkorna bolnica in je imela predpisano merjenje krvnega sladkorja. Odšla sem popolnoma mirna v sobo ter opravila nalogo. Ko sem videla rezultat, me je oblila polt. Imela je krvni sladkor 24IE. Normalen je največ 6.1. Zapekla me je vest. Ugotovila sem, da je pivo povzročilo to stanje. Ga. O. P. pa je bila rdeča v obraz in se je zadovoljna smehljala. Sodelavka mi ni nič očitala, naročila mi je, da ji dam primerno dozo inzulina. Naredila sem potrebno. Čez nekaj ur se je krvni sladkor znižal. Po končani službi sem odšla domov s poučno lekcijo in sklepom, da bom odslej naprej premislila o možnih posledicah, preden se odločim komu narediti uslugo

Iz dnevnika začetnice

Glasba osrečuje

Bil je lep, sončen torek, ko smo se s sestrami odpravile v Dom Marije in Marte, kjer je klapa KAMERATI zabavala stanovalce.

Osebjje je ljudi, ki so zmogli sedeti, pripeljalo pred Dom in tam so v varni razdalji in z nasmejanimi obrazi poslušali prelepe melodije. Boštjan, Matjaž, Vinko in Jure so se z različnimi melodijami dotaknili mnogih srce in jim polepšali dan. Ne le en dan, ves teden je bilo govora o tem, kako je bilo zabavno. Z njim se je veselilo tudi osebjje, kolikor jim je čas dopuščal, in spodbujali so ljudi, da so tudi oni zapeli. Še vedno so

najlepše preproste ljudske pesmi, katere so ljudi popeljale nazaj v otroštvo in marsikomu se je utrnila solza. Tudi moj ata je bil med njimi in ponosno je poslušal svojega sina Boštjana, ki je prav z namenom, da jih razveseli, prišel s prijatelji in ne le njim, tudi nam, poslušalcem, polepšal dan. V zahvalo smo jim zaploskali in v upanju, da se še kdaj dobimo na podobnem srečanju, lahko rečemo le – še so dobri ljudje in brez glasbe ne gre.

Mojca Mivšek

Pesem, veselje in žalost

Od mojega otroštva je preteklo že nekaj let, toda vseeno se še živo spominjam, kako sta se starša trudila, da bi nas vzgojila v delovne, poštene in verne ljudi. Da ne pozabim, tudi vesele.

Prav to veselje pa sem prinesla s seboj v Dom Marije in Marte, kjer sem bila zaposlena kot bolničarka. Pisalo se je leto 1998. Še danes se spomnim, s kakšnim veseljem sem šla na pogovor h g. Tonetu Komparetu. Takrat je bil direktor in seveda vsa skrb je bila na njegovih ramah. Dom še ni bil poln, delavke pa smo bile iz vseh vetrov in vsak se

je trudil po svoje. Seveda nas je usmerjala glavna sestra Marjana Rupnik, vedno prijazna in izredno srčna gospa. Bila je človek z veliko začetnico. Svoje znanje je nesebično razdajala med nas. V Domu sprva naše delo ni bilo le to, za kar smo se izučile. Delale smo vse po vrsti: čistile, kuhale, pospravljale in – zanimivo, vse se je dalo 😊. Bilo je zares pestro.

Spomnim se redovnice s. Lavrencije, s katero sva se takoj ujeli. Bila je globoko verna in vedno nasmejana. Nisem pa pozabila stanovalcev, ki so bili moje življenje, in sem za njih zelo rada

skrbela. Res je bilo naše delo težko, a hvaležnost v očeh teh ubogih, od nas odvisnih ljudi, je prekašala vsak trud. Kadar se je moje delo končalo zvečer in sem pomagala ljudem v posteljo, sem imela občutek, kot da so moji, zares moji. Včasih sem otrokom povedala kakšen lep dogodek, ki sem ga doživela z ljudmi, in so me samo opazovali. Nekega dne pa mi je starejša hčerka dejala: »Mamica, kako imaš lahko tako zelo rada tuje ljudi?« Razumela sem njeno začudenje, saj je bila še otrok. Seveda sem ji razložila, da to niso tuji ljudje, to so naši, nekemu so starši, bratje, sestre in prav jaz imam to srečo, da jim lahko na zadnji poti njihovega življenja stojim ob strani in jim pomagam. Danes je hčerka odrasla in razume.

Minilo je že deset let, odkar sem odšla iz Doma Marije in Marte. Zdravje mi ni več dovolilo delati. Verjamem, da je Bog imel zame druge načrte. Kljub vsemu tega Doma, teh ljudi, sodelavcev, ki sem jih imela zelo rada, ne bom nikoli pozabila. Nekateri so še vedno tu in vesela sem, ko jih vidim. Bilo je veliko smeha, prepevanja pa tudi žalosti.

Danes pridem v Dom z drugim namenom. Tu biva moj ata, naše sonce in veselje. Eno leto je že stanovalec tega Doma. Zelo lepo mi je pri srcu, ko vidim, kako zelo hvaležen je za vašo pomoč. Zelo rad vas ima in vedno nam pripoveduje o kakšni sestri, kako so prijazne in natančne.

Se vidimo

Mojca Mivšek

Spomin na Pavlo Demšar

Pavla je bila prijazna, tiha gospa. To je dokazoval že njen nasmeh, barva glasu. Sama se je pridružila skupini, ki je čistila čebulo. Enkrat sva bili sami pri mizi in čistili. Pogovarjali sva se o Slovencih, ki so v misijonih. Omenila mi je, da je njen nečak bil na Madagaskarju več let kot laik in na povratku s seboj pripeljal nevesto. Poročila sta se in sedaj delata na

kmetiji.

Imata dva otroka. Kmetija leži blizu kraja, kjer so snemali Cvetje v jeseni. To je povedala z veseljem in naklonjenostjo do obeh.

V sobi v Domu je bila s svojo sestro. Ko se je ta preselila v večnost, je dobila sostanovalko sestrično hčerko, ki vseskozi rabi skrbno nego. Naša Minka D. jo je stalno obiskovala in skupaj sta molili. V začetku več, kasneje malo manj, po Pavlinih zmožnostih. Enkrat sem se pridružila temu obisku – vesela je bila obiska in rožice.

Sedaj jo je Bog poklical k sebi, naj počiva v miru.

A. B., stanovalka Doma

Intervju z g. Jožejem

Danes je sreda, 2. september 2020. V času zajtrka nas je za vedno zapustil član Kofetkarjev, Jožej Lipovec. V zadnjih dneh se je večkrat spomnil na našo skupino. Podaril nam je veliko svojih knjig, kave, sladkih dobrot. Prosil je, da se na prvem srečanju spomnimo nanj in se posladkamo s podarjenimi dobrotami. Spijemo njegovo kavico. Knjige naj nam služijo kot duhovni pripomoček pri novih temah, pogovorih v naši kofetkarski skupini.

Točno pred letom dni sem morala v sklopu izobraževanja narediti intervju s stanovalcem Doma. Takrat sem izbrala Jožeya, ker je bil vedno malo drugačen. Ko sva končala, je rekel, da naj ga objavimo šele po njegovi smrti, prej ne. Dala sem mu besedo.

In danes je prišel ta dan. Spoznajte ga, spoznajte njegovo zgodbo, ki je posebna, drugačna, njegova.

Jožej, počivajte v miru. Najdite tako željeni notranji mir.

Intervju je bil končan 12. avgusta 2019, na njegov rojstni dan.

PROGRAM USPOSABLJANJA IN IZOBRAŽEVANJA PROSTOVOLJK IN PROSTOVOLJCEV – ZA VODENJE SKUPIN STARIH LJUDI ZA SAMOPOMOČ

NALOGA – POGOVOR S STANOVALCEM DOMA

Ker delam v Domu med 77 stanovalci, sem imela kar veliko izbiro, katerega sogovornika naj si izberem za daljši pogovor, da ne rečem intervju. Na koncu sem se odločila za gospoda, ki je bil zame že ob samem sprejemu v Dom nekakšna skrivnostna uganka. Njegovo zgodbo bom začela nekaj krepkih let nazaj, preden je prestopil vrata našega Doma.

Mogoče so nekateri podatki netočni, mogoče je kronološki raspored dogodkov nepravilen. Vedeti morate, da to ni biografija nekega gospoda. Ker sama vsebina dejansko ni tako pomembna. Moja prvotna naloga je bila, da pridobim sogovornikovo zaupanje, da si vzamem čas zanj in ga poslušam. Predvsem, da ga slišim in razumem. Res je, da sva zaradi pomanjkanja mojega prostega časa, kradla trenutke in se srečala

večkrat. A nič zato. Mogoče sem ravno zaradi njegove življenjske zgodbe začela bolj poglobljeno razmišljati o svojem življenju, o svojih korakih, svojih odločitvah, žal, kdaj tudi napačnih.

Otroštvo; skupaj sva vstopila v leto 1936, ko se je njegov oče nastanil v Logatcu. Takrat se je gradila cesta in oče je bil zelo dober gradbenik. Bil je Slovenec, mati pa je bila iz Karlovca. Starša sta stanovala v Logatcu. Pravi, da ga je za to ta kraj nekako skrivnostno privabljal vsa leta. Žal ne ve, kje sta stanovala takrat, a je že sama misel, da nekje blizu, dovolj. Posledično je sedaj postal naš Dom njegov novi dom. Lahko bi rekla, da se je njegova pot začela v Logatcu, lahko se zgodi, da se bo v Logatcu tudi končala. Ko ob tem pomislim na svoje rojstvo, bi si tudi sama želela slovo, zadnje ure, v svojem rojstnem kraju. A le Bog ve, če mi bo to tudi dano.

Bil je prvorojenec, a kar tri leta sta starša potrebovala, da sta ga spočela. Zaradi nevarnosti vojnega časa ter udobnejšega življenja je oče nosečo mater poslal nazaj k staršem v Karlovac, kjer je bil tudi rojen, 12. avgusta 1941. Spominja se, da so živeli v premožni družini, skoraj majhnem gradu. Rodbina je izhajala iz Italije in je imela celo svoj družinski grb. Spomini ga vodijo tudi do dedka, ki je bil zelo strog do mame, ki je med vojno razprodajala svojo doto, da so preživel. Spominja se tudi, bombardiranja med vojno. Kot zelo radoveden in vedoželjen otrok je hotel vse videti in povsod tudi sodelovati, kar je bilo za domače včasih tudi težava. Ko pa je bilo konec vojne leta 1945, so se takoj preselili v Slovenijo.

Očetovi starši so živeli v vasi Vaše pri Medvodah. Tam si je oče našel službo, delal je v tekstilni tovarni kot delavec. Ker je bil po poklicu gradbenik, je življenje poskrbelo, da se je očetu odprlo novo delovno mesto, zato so se preselili v Maribor. Tam sta se družini, ki je živela v veliki hiši, ki je bila razlastnjena, pridružila še sorojenca, brat in sestra. Mati je, žal, kar štirikrat splavila, najmlajša sestra pa je bila otrok s posebnimi potrebami. In ker so se z njo in bratom več ukvarjali kot z njim, je bil kot otrok zelo prizadet, žalosten, osamljen. Še posebno s sestro je bilo zelo veliko dela. Ni mogla hoditi. Bil je kot majhen samorastnik, zato sta nekoč s prijateljem zbežala od doma. Nazaj ga je pripeljala policija. Nato sta ponovno zbežala. Ko sta se vrnila čez čas domov, mu je bilo hudo, ker je videl, kako je mati jokala, kako je bila v skrbeh zanj.

Mladost, šolanje; v Mariboru je nato končal 4 razrede osnovne šole, 4 nižje in še 4 gimnazije, nato se je vpisal na srednjo tehnično šolo v Mariboru. 2 letnika je tudi končal. Nato se mati odloči in prepriča očeta, da se preselijo v Ljubljano, ker je menila, da bo bolje za otroke, predvsem zaradi šol, delovnih mest. Kot dobri mož ženo uboga. V Gradisovih blokih dobijo najboljše stanovanje in oče postane vodja v podjetju. Bil je uspešen intelektualec, dober delavec, strokovnjak v svojem poklicu, v družbi veseljak, a doma je vodil družino v patriarhalnem duhu. Mati je bila gospodinja. Bila je zelo razgledana, lepa gospa z velikim srcem in dobro dušo. Kljub njeni milini ima sogovornik še danes občutek, kot da bi se v življenju žensk nekako bal. Kot bi mu mati nekako v podzavest vsadila neko strahospoštovanje do nežnejšega spola. Bila je stroga mama z nekim zdravim razumom.

Moj sogovornik 2. letnik srednje tehnične šole konča nato v Ljubljani. Po končani srednji šoli konča I. stopnjo na fakulteti in diplomira kot strojni inženir ter se nato zaposli kot štipendist v prvi službi, v Tovarni kovinske galanterije. Na fakulteti je bil zelo delaven, priden. Postal je tudi demonstrator za tehnično risanje. Kasneje še asistent. Narisal je tudi risbe, izdelke za knjigo, ki jo je izdal profesor. Ko je končal I. stopnjo, je študij nadaljeval na višji stopnji, a ga je končal zaradi zoprnih predmetov, kot so bili termo in hidro dinamika ...

Služenje vojaškega roka; ko je oblekel vojaško suknjo, je odšel v Zagreb, v šolo za rezervne oficirje. Tam je mnogim pomagal pri učenju. So bili pa samo štirje Slovenci, vsi ostali južni bratje iz cele Jugoslavije. Je bilo pa večkrat pestro in napeto zaradi medkulturnih razlik in političnih interesov. V tem obdobju tudi hudo zboli. Po celem telesu so se mu pojavili turi. Skoraj usoden je bil na požiralniku. Dvakrat operiran. Moral je uživati žličko kvasa na dan, da se je zadeva s časom umirila. V vojaški šoli je bil 6 mesecev, 6 mesecev pa je preživel kot stažist. Po vrnitvi iz vojske se vrže na borzo dela in seveda na dekleta

Zaposlitve; karierno ledino je zaoral kot štipendist v TKC. Nato sledi prva prava zaposlitev na srednji tehnični šoli, kjer opravlja delo kot predavatelj, a s statusom študenta. Ker mu ta čas ni šel v pokojninsko dobo, se počuti opeharjenega. Šele kasneje ga redno zaposlijo in poučuje tehniko, strojne elemente itd. Meni, da je bil mnogo preveč

priden in predan. Nato odide 1 leto v vojsko. Po služenju vojaškega roka išče službo. Na Zavodu za varilstvo so iskali ekonoma. Tam je bil skoraj 3 leta. Nato se zaposli v Srednji prometni šoli, ki je bila pod okriljem javnih skladišč, kjer popoldan redno predava pet tehničnih predmetov na izobraževanju odraslih. Karierno pot nadaljuje kot upravnik tehničnih služb v Kliničnem centru. Pod seboj je imel več kot 400 zaposlenih, od kuhinje, pralnice, energetike, transporta, itd. Ko je to prešlo v TOZD-e, je postal direktor. Skoraj 11 let je opravljal to delo. Takrat usodno spregovori nekaj krepkih čez Matija Mačka, zato ga obsodijo na 3 mesece zapora. Žena se je v tem težkem obdobju postavila zanj, za kar ji je še danes hvaležen. Ko je prišel iz zapora, nikakor ni mogel dobiti službe. Karierne poti mu je politični sistem dobro zapiral. Nato odide v Mursko Soboto, kjer koplje skoraj štiri mesece mivko iz jezera. Po vrnitvi v Ljubljano dobi delo v Cevovodu Maribor, sledi Hidrometeorološki zavod Ljubljana, kjer se je na Lisci pri Sevnici usposobil za meteorološke postaje. Pot ga vodi naprej v Gasilske brigade, kjer postane vodja operative. Ker so ga vsa ta različna delovna mesta ogromno naučila, se z vso pridobljeno modrostjo in znanjem odloči, da je čas, da stopi na samostojno poklicno pot. Odpre svojo prvo firmo, avtošolo za B kategorijo. Vzporedno predava na avtošoli Ježica za poklicne voznike. Prvo zgodbo čez čas konča in postane vodja učnih delavnic na Srednji tehnični šoli. Tam dela skoraj 11 let. Spet dobi željo po samostojni poti, zato odpre podjetje »Lipovec«, varstvo pri delu in požarno varnost. Bil je tudi sodni izvedenec za nezgode pri delu. 10 let je bil lastnik in direktor svojega podjetja, nato se je upokojil in podjetje predal hčeri, ki ga uspešno vodi naprej.

Hobiji; kot otrok se je na očetovo željo začel učiti klavirsko harmoniko. A kljub temu narodne glasbe ne posluša. Bližje mu je pop glasba. Rad posluša Beatles, Bee Geese, Animals, Phila Colins, itd. Od igralk mu je najljubša Doris Day, ker je kot otrok prebolela otroško paralizo. Ni se vdala, trenirala je, vadila in z železno voljo, vztrajnostjo postala svetovno znana plesalka, igralka. Ni pa strašni fen kakšne lepe igralk, pevke ali skupine. Ostal je zvest sam sebi.

Z družino so veliko časa preživeli in uživali na vikendu ob morju. Med prvimi so imeli tudi 7-metrsko prikolico, ki je bila narejena za nemški

trg. Še danes je zelo ponosen na to. Zelo rad pa se je odpravil tudi v gore.

Kot se za pravega skrivnostneža spodobi, je bil imenovan tudi za viteza templjarja. To so bili predvsem ubožni vitezi, ki so pomagali pomoči potrebnim. V Zagrebu je bil kasneje posvečen, postane tudi vodja, prior. Vitez templjar ostaneš doživljenjsko.

In neskončno sem počaščena, da sem v tem mojem skromnem življenju resnično spoznala enega, meni skoraj mističnega junaka.

Ko je delal na varilnem inštitutu, je ljubiteljsko prevedel 15 000 strokovno tehničnih izrazov. To znanje je s pridom uporabil, ko je Cankarjeva založba izdala leksikon. Bil je urednik za tehniko in prevajal je izraze za promet.

Obiskal je tudi več držav. Zelo rad je potoval, spoznaval nove kraje, navade, ljudi. V Angliji je bil večkrat, prečesal je bivšo Jugoslavijo, in to večkrat, da ne govorim o vseh evropskih državah, le v Španiji še ni bil. Tudi Japonska, Honkong, Indija, Egipt, Irak, North Cupe mu niso tuji.

Naredil je tudi tečaj za regresoterapevta in numerologijo. Prav s slednjo ga je seznanila žena, ki se je prva začela zanimati zanjo. Spozna se tudi na bajalištvo. Ezoterika ju je z ženo združevala. To je izven telesno čutenje, pojmovanje razvoja zavesti človeka in narave. Je tudi umetnost dela z energijami, ki prihajajo iz višjih duhovnih virov. Tu sta se našla oba. To področje ju je zelo povezovalo. Še posebno sta se v ezoterični filozofiji našli žena in hči.

Njegove ljubezni; njegova prva večja ljubezen se je dotaknila rjavolase žene Mete, ki je s starši živela na Golniku, kasneje se je preselila v Ljubljano. Njena selitev ju je po prvem srečanju še močnejše povezala in postala sta par, ki ga je usoda združila za vedno. Po poklicu

je bila višja medicinska sestra, opravljala je delo inštruktorice posebne nege pri nevroloških bolnikih. Z gospodom se je poročila, ker ji je ponudil varnost, toplino. Bila je namreč noseča in otroka je želela obdržati. Iz pripovedovanja razberem, da gospod do svoje pokojne žene še vedno čuti povezanost. A žal mu prave ljubezni ni mogla vračati. Kljub temu da ni nosila njegovega otroka, ji je podal roko. Skupaj sta stopila na pot življenja. Kljub temu da sta si bila oba v zakonu nezvesta, sta ostala skupaj do konca. Že to mi pove, da je bila med njima usodna, karmična ljubezen, polna življenjskih lekcij, preizkušenj. Pri ženi je občudoval njeno živahnost, spontanost, bila je polna življenja, bila je kot živo srebro. Imela je veliko notranjo karizmo, šarm. V zakonu sta preživela 55 let. Pri 23-letih se je gospod z ženo poročil samo civilno, za 40. obletnico poroke, pa sta svoj zakon požegnala še v ljubljanski stolnici. Sin in hči sta bila priči, vnukinja pa glasbena spremljava na violini. Bile so tudi orgle, zelo ganljiva zaobljuba, svečan dogodek. Slavje so nadaljevali pri Jezeršku in kar je hrane ostalo, jo je odpeljal in nesebično razdelil brezdomcem. Gospod ima na ta dan zelo prijetne spomine. Gospa je umrla zaradi raka na črevesju v starosti 80 let.

Pot pa so mu v življenju križale tudi druge lepe dame. Med drugim tudi fatalna Franja iz Slovenj Gradca, ki je bila pravi ogenj, dinamit, temperamentna poročena žena, mati treh otrok. Noro sta se zaljubila, postala sta ljubimca. Z gospodom je celo zanosila, a skrivoma splavila. Pravi, da je bila ljubezen do Franje tista prava, obojestranska. V njem je še vedno njena močna sled.

Dami iz Makedonije posodi denar za nakup domačega sira. In ta sirček je bil kriv za novo ljubezensko romanco med mojim sogovornikom in prelepo diplomirano pravnico. Da ne pozabim omeniti še Tatjane in drugih. Poudari, da so ga vedno ženske lovile in ga hotele, sam se ni izpostavljal in jih lovil. Meni pa, da ti morajo pri ljubezni vedno ostati trdni temelji, na primer otroci, dom, pripadnost, zaupanje, varnost, skupni cilji, interesi ...

Brez dvoma so vse dame v njegovem življenju pustile nek odtis. Nekatere zelo vidne rane, nekatere le bežno sled. A bolj ko sem gospoda spoznavala, bolj sem čutila, kako globoko pripadnost še vedno čuti do svoje pokojne žene in ljubice Franje. Usodni dami mu še vedno kradeta misli, notranji mir.

Družina; ženo Meto, višjo medicinsko sestro, spozna leta 1964. Takrat je bil star 23 let. Bila je hči dr. Furlana, zdravnika, ki je izkoreninil tuberkulozo. Prvi opravi pionirske operacije. Njen brat pa je zaigral slavnega Krištofa, ki igra violino v legendarnem slovenskem filmu Vesna.

Njegov brat je šolo obesil na klin. Imel je tudi nekaj zdravstvenih težav. Zbolel je za otroško paralizo, imel je tudi malo krajšo nogo. Operirali so ga večkrat. Bil je zelo neubogljiv, zato ga je oče s prisilo vključil v vojsko. V vojski je postal šofer in se je kasneje našel. Ustvaril si je družino in s sogovornikovo pomočjo končal prometno šolo.

Sestra, ki je bolehala od malega, pa je umrla v 54. letu starosti v Hrastovcu.

Njegova hči se ni odločila za družino. Verjetno zaradi slabih izkušenj. V Angliji je končala magistrski študij iz psihologije. Ostala je neporočena.

Sin živi v Velikih Laščah in si je ustvaril družino.

Gospod ima po sinu tudi vnuka, ki študira na turistični fakulteti in je strasten kuhar. Vnukinja pa končuje magistrski študij. Na slednjo je še posebno ponosen in navezan. Večkrat je bil razočaran nad najbližjimi, ker jih je finančno in moralno podpiral, pa tega niso cenili. Kljub vsemu so se oddaljili od njega.

Sogovornik o sebi; meni, da je bil garač, deloholik in dolga leta zelo strasten kadilec. Vse težave in preizkušnje je lažje reševal, če se je popolnoma predal delu. V njem je našel veliko zadovoljstvo, samopotrditvev.

Kljub temu da je imel zelo razgibano in viharo družinsko življenje, se v svetu ni počutil osamljenega. Vedno je bil v družbi ljudi. Zjutraj je odhajal na delo, zvečer se je vračal, ker je glavnino svojega delovnega in ustvarjalnega obdobja opravljal po dve službi hkrati. Nalogo, da mora moški finančno preskrbeti svojo družino, je vzel nadvse resno, mogoče preresno.

Nekoč je nekaj rekel čez tovariša Matija Mačka. Obsodili so ga, dobil je kazen. Takrat je videl, kako močna je politična moč v naši državi. Izgubil je službo in nato nikakor ni mogel dobiti nove. Bil je nekako

zaznamovan. Se je pa mnogo naučil iz te lekcije. Njegova modra misel pravi: »Molči in delaj.«

Kot zanimivost mi gospod pove, da se je žena odločila za klasičen pokop. Leži skupaj s starši. Gospod pa se bo dal upepeliti in raztrositi, kjer so že njegovi. Družinski prijatelj dr. Matičič je vodil njegov poročni obred v stolnici, pokopal je taščo in ženo. Z molitvijo in dobrimi željami varuje in bdi nad celotno družino. Gospod dr. Matičič je tudi oskrbnik sogovornikove oporoke. Razdelil je že vse svoje premoženje. Glede materialnih dobrin je popolnoma osvobojen. Gospodu dr. Matičiču zaupa in verjame, da bo uredil vse, kot je treba, tudi takrat, ko pride njegov dan.

Neskončno sem počaščena, da se je sogovornik sam od sebe dotaknil tako ključne teme, ki je za glavnino še vedno velik tabu in nočejo o tem misliti, kaj šele govoriti. Verjame v reinkarnacijo, verjame v novo življenje in verjame, da je to njegovo življenje le eno od mnogih, v katerih predeluje svoja dušna poslanstva. Duhovno je izredno močan in se ne boji konca, ker ve, da je to le zaključek ene zgodbe in začetek druge.

Moje mnenje o sogovorniku; nekje globoko v duši je gospod še vedno ranjen otrok, ki je v svojem otroštvu potreboval mnogo več topline, pozornosti, starševske ljubezni, kot jo je prejel. Ta manko iz otroštva je še vedno globoko v njem. V svetu je zato močno hrepenel po neki pripadnosti, toplini, ljubezni, zaupanju. Z vztrajnostjo, nekim tihim dokazovanjem je hotel pokazati ljudem, ki so ga obdajali, da je vreden vsega tega. A vse prevečkrat je bil kljub trdemu delu, dobrim namenom, razočaran.

Že v šoli je bil delaven, priden, te vrednote je prenesel tudi na svoje delovno področje, kariero. Postal je pomemben, uspešen mož, z lepo karierno potjo. A menim, da je delal preveč in tudi razdajal se je preveč. Kljub njegovi požrtvovalnosti in predanosti okolica ni znala

vedno prisluhniti njegovim željam, njegovim potrebam, njegovemu hotenju.

Ranila ga je tudi ljubezen do žene, ki mu žal svoje ljubezni in topline ni mogla ali znala vračati. Zaradi tega sta bila večkrat odtujena drug od drugega. Bila sta karmično povezana, a ujeta v partnerskem odnosu. Pomanjkanje prave partnerske ljubezni, močne, iskrene strasti, medsebojnega zaupanja ju je vodilo v nova razmerja, ki pa nobenemu niso prinašala dolgotrajne sreče. A kljub vsem preizkušnjam, kljub vsem odtujitvam sta bila vedno povezana, nikoli se nista ločila.

Zanimalo ga je tisoč stvari. Še vedno v sebi nosi ogromno modrosti, znanja, izkušenj. Je prava enciklopedija, leksikon. Zgradil si je lepo kariero, znal je finančno in moralno preskrbeti za vse svoje najdražje, tudi zase. Je močna oseba, ki se ne zlomi hitro, a kljub temu ga je prizadel odnos bližnjih do njega. Čuti, da so ga nekako porinili ob stran. V Domu se počuti kot med volkovi, med katerimi pač moraš tuliti kot oni, če ne, te požrejo. Kljub temu je dovolj bister in sposoben, da dobro razmišlja s svojo glavo, Upa si povedati svoje mnenje in za njim trdno stoji. Rad rešuje križanke, kar mu krajša dolge, samotne dneve. Z njimi si bistri in ohranja svoj um. V Domu je med redkimi stanovalci, ki so računalniško pisмени in ki računalnik uporablja vsakodnevno. Je njegovo okno v svet. Redno spremlja informacije in novice iz vsega sveta. Je zelo izobražen, inteligenten, moder in še vedno mobilan, zmožen je sam poskrbeti zase. Tudi ta vrlina je v Domu že prava redkost.

Gospod ima strogo dieto in čudovito krmari med domsko ponudbo in zdravniškimi priporočili. Prilagodljivost in inovativnost mu nista tuji. Opazila sem, da ga tudi razne spremembe ne vržejo iz tira. Življenje ga je izpililo in izoblikovalo kot diamant. Vesela sem, ker mu je zelo hitro uspelo pridobiti svojo sobo. Resnično si jo zasluži in nadvse si želim, da bi v njej našel svoj mir in dolgo ohranil svoje človeško dostojanstvo.

Vesela sem, da sem izbrala njega za pogovorno nalogo. Kajti ob njem sem, vzporedno z njegovim življenjem,

primerjala svoje. Vsega, kar je gospod dosegel, jaz nisem. In vse, kar imam jaz, gospodu manjka. Usoda je hotela, da ob sogovornikovih besedah končno pogledam tudi globoko, res globoko vase. In med najinimi pogovori sem odkrila, kako dolga pot je še pred menoj, dolga pot osebne rasti. In prva moja naloga, ki mi jo je dal sogovornik na tej moji poti razvoja, je dvig moje samozavesti. Čas je, da začnem rasti in bom začela kar z: »A je prav.«

»Vse, kar bo še prineslo življenje, bo zame presenečenje. Ničesar več ne pričakujem.«

Logatec, 12. avgust 2019

Jožej Lipovec ☺

Spomin na Jožejja

Jožej je bil član Kofetkarjev in se je udeleževal srečanj ob petkih. Dajal je pripombe ob debatah, včasih tudi domiselne. Vsak dan smo se srečevali ob obrokih v jedilnici. Najbolj je pokazal dober spomin, ko smo imeli 6. Večer pod lipo, v četrtek, 27. 6. 2019. Stanovalci DMM smo se zbrali pred cerkvijo sv. Nikolaja. Zvrstili so se plesalci skupine Lonca iz Škofje Loke, citrarki GŠ Logatec, igrica Pranje umazanega perila – tu so nastopili kar zaposleni našega Doma. Presenetil pa je naš Jožej s svojim nastopom. Na pamet je povedal vsebino Cervantesovega Don Kihota. Govoril je glasno,

razumljivo, kot bi bil gledališki igralec. Doživel je glasen aplavz.

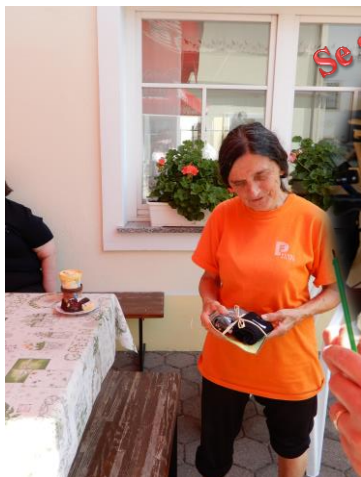
Ko je zbolel, ga nismo več videli v jedilnici. Le negovalno osebje ve, kakšen križ ga je spremljal zadnje ure. Bog povrni osebju za skrb in nego.

Dragi Jožej, počivaj v miru!

Članica Kofetkarjev

praznujemo

Se smejimo

občudujemo

zaupamo

ABRAHAM

VSE
NAJBOLJŠE!

*Poti nas družijo in ločujejo,
ljudje se spoznajo in razidejo,
a nikoli pozabijo.
Je obdobje otroštva, mladosti, zrelosti
in tiho pride dan, ko te sreča Abraham.*

Meni pa je dobro, da sem blizu Tebe, moj Bog.

Ps 73,28

*Pavla Demšar
Jožej Lipovec*

Blagor vam, ker ste se že tukaj veselili srečne večnosti.

RAZVEDRILO

SESTAVLJANJE BESED

Pred vami je šestnajst besed. Vsaka od besed je razdeljena na dva dela, deli besed pa so med seboj pomešani.

Vaša naloga je, da iz dveh delov sestavite besede.

TI	BER	BU	SKEV
JE	RA	SMR	UŠKA
JES	AST	KOST	KEV
ČEŠ	EN	JAV	EKA
HR	VI	BRE	ANJ
GA	NJA	HR	OR
CED	LKA	VR	KA
KI	SA	OLJ	BA

NAMIG: besede spadajo v kategorijo »DREVESA«

SMEJALNICA

Mama prinese Janezku sir. A ta se je pritožil: »Mami, ta sir ima pa same luknje!« Mama ga pomiri in mu svetuje: »Janezek, sir pojej, luknje pa pusti.«

Učitelj sprašuje učence: »Kako toplota in mraz vplivata na raztezanje in krčenje?« Janezek odgovori: »Poleti, ko je toplo, so dnevi daljši, pozimi, ko je mraz, pa so dnevi krajši.«

V šoli pozvoni telefon in iz njega se sliši glas: »Danes pa našega Janezka ne bo v šolo.« Učiteljica: »Kdo pa kliče?« »Moj oče,« se oglasi Janezek iz telefona.

Izdaja Dom Marije in Marte Logatec. Ureja Leonida Župančič.